

บริษัทจากเกาหลีใต้และประเทศอื่นๆ
ที่มีจำนวนแรงงานร้อยละ 10 กำลังแข่งขัน
กับญี่ปุ่นเพื่อเป้าหมายเดียวกัน

ธุรกิจญี่ปุ่นจับ 'อาเซียน' กวักกฤตืขาดแคลนแรงงาน

กรุงเทพฯธุรกิจ • กฎหมายคนเข้าเมืองฉบับแก้ไขของญี่ปุ่นซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อเดือนเม.ย. ที่ผ่านมา ทำให้บรรดาผู้ประกอบการร้านอาหารญี่ปุ่นและนายจ้างที่ขาดแคลนแรงงานรายอื่นๆ เดินทางสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อดึงดูดแรงงานท้องถิ่นไปทำงานในประเทศ

"วาทามิ" ซึ่งดำเนินการเช่าผับสไตล์ญี่ปุ่น ได้ตั้งบริษัทร่วมทุนแห่งหนึ่งในสิงคโปร์ เพื่อให้การสนับสนุนแรงงานที่ต้องการสลับกะสำหรับโครงการวิชาญี่ปุ่นแบบใหม่ พร้อมกับตั้งฐานฝึกอบรมระดับภูมิภาคอย่างรวดเร็ว ซึ่งบริษัทหวังว่าจะเอาชนะเหล่าคู่แข่งในการโน้มน้าวแรงงานไปทำงานกับตนในญี่ปุ่น

ในช่วงแรก วาทามิจะส่งแรงงานจากกัมพูชาซึ่งบริษัทดำเนินการร้านอาหารอยู่ไปทำงานในแดนอาทิตย์อุทัย

"เราจะรับแรงงานต่างชาติที่มีพื้นฐานเข้าที่แล้ว" ทาเคชิ โอตะ กรรมการบริหารวาทามิกล่าว และเสริมว่า จำนวนแรงงานเหล่านี้จะเพิ่มขึ้นอีกในอนาคต

บริษัทร่วมทุนในสิงคโปร์แห่งนี้ซึ่งก่อตั้งร่วมกับไอทีบีดี โฮลดิ้งส์ บริษัทที่ปรึกษาด้านการจัดการในกรุงโตเกียว จะทำงานกับบรรดาโรงเรียนสอนภาษาญี่ปุ่นและธุรกิจอื่นๆ ในประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้บริษัทจะส่งแรงงานไปทำงานที่ร้านอาหารวาทามิแล้ว ยังแนะนำให้กับเจ้าของร้านอาหารรายอื่นในญี่ปุ่นพิจารณาด้วย

เมื่อปลายเดือนเม.ย. ที่ผ่านมา "เทนโปริชู เน็ต" บริษัทสนับสนุนร้านอาหารในกรุงโตเกียว ก่อตั้งศูนย์ฝึกอบรมแห่งหนึ่งในเวียดนามร่วมกับองค์กรรัฐของเวียดนาม

อย่างไรก็ตาม มีอุปสรรคสำคัญที่ธุรกิจญี่ปุ่นต้องเอาชนะก่อนที่จะกลับไปพร้อมกับแรงงานกลุ่มใหม่ นั่นคือญี่ปุ่นยังไม่สรุปรายละเอียดขั้นสุดท้ายเกี่ยวกับการทดสอบและมาตรฐานอื่นๆ บรรดาบริษัทจากเกาหลีใต้และประเทศอื่นๆ ที่มีจำนวนแรงงานร้อยละ 10 กำลังแข่งขันเพื่อเป้าหมายเดียวกัน

ขณะที่ญี่ปุ่นมีชื่อเสียงด้านการใช้ประโยชน์จากผู้รับการฝึกอบรมเชิงเทคนิค แต่กฎหมายคนเข้าเมืองฉบับแก้ไข ก็เสี่ยงที่จะกลายเป็น "ข้อด้อย"

ณ โรงเรียนประจำแห่งหนึ่งในซานกรุงพนมเปญของกัมพูชาที่เปิดเมื่อเดือนเม.ย. ชาวกัมพูชาราว 20 คนอายุระหว่าง 20-39 ปี

มุ่งเน้นเรียนภาษาญี่ปุ่นตั้งแต่เช้าจรดเย็น โรงเรียนแห่งนี้บริหารโดย "วัน วิชา" สตาร์ทอัพในกรุงโตเกียวที่ให้บริการยื่นขอวีซ่าออนไลน์ภายใต้กฎหมายคนเข้าเมืองฉบับแก้ไข และยังมีแผนที่จะเริ่มส่งผู้ผ่านการอบรมไปทำงานกับผู้ประกอบการร้านอาหารต่างๆ ในญี่ปุ่นภายในสิ้นปีนี้

นักเรียนเหล่านี้ต่างตั้งใจเรียนและไม่มีใครคุยเล่นหรือแอบหลับในชั้นเรียน "ผมต้องการเก่งภาษาญี่ปุ่นและได้ทำงานดีๆ ในญี่ปุ่น" นักเรียนวัย 28 ปี ซึ่งสมัครเรียนที่นี่หลังจากออกจากบริษัทไอทีแห่งหนึ่งเผย

โรงเรียนสอนภาษาญี่ปุ่นแห่งนี้ไม่คิดค่าเล่าเรียน โดยวัน วิชาก็ได้รับค่าธรรมเนียมการแนะนำจากนายจ้างที่คิดเป็นสัดส่วนเท่ากับ 30% ของรายได้รายปีของลูกจ้าง

"ในขณะที่การแข่งขันแย่งชิงแรงงานต่างชาติกำลังดุเดือดในญี่ปุ่น เราจะก่อตั้งแหล่งแรงงานต่างประเทศที่พร้อมถูกส่งไปทำงานกับบริษัทในญี่ปุ่นได้ทันที" อัลเบิร์ต โออากามะ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (ซีโอโอ) วัน วิชา กล่าว

กฎหมายคนเข้าเมืองฉบับแก้ไขกำหนดให้มีวีซ่าสำหรับแรงงานทักษะเฉพาะ 2 ประเภท และอนุญาตให้ชาวต่างชาติมากถึง 3.45 แสนคนเข้ามาทำงานในญี่ปุ่นในช่วง 5 ปีข้างหน้า วีซ่าประเภทที่ 1 อนุญาตให้ชาวต่างชาติ

ทำงานได้นานสุด 5 ปีในธุรกิจบริการอาหาร การดูแลผู้สูงอายุ เกษตรกรรม และ 11 อุตสาหกรรมอื่นๆ ที่ประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานอย่างหนัก

ส่วนวีซ่าประเภทที่ 2 ใช้กับอุตสาหกรรมก่อสร้างและการต่อเรือ ผู้ถือวีซ่านี้สามารถทำงานในญี่ปุ่นได้นานเท่าที่ยังมีการต่อสัญญาจ้าง ขณะที่ผู้ถือวีซ่าประเภทที่ 1 สามารถเปลี่ยนมาถือวีซ่าประเภทที่ 2 ได้หากมีคุณสมบัติครบตามกำหนดอย่างชัดเจน

ดูเหมือนว่าชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้บางส่วนจะต้องการวีซ่าเหล่านี้ แต่เนื่องจากญี่ปุ่นจ้างชาวต่างชาติเพื่อช่วยลดปัญหา

ขาดแคลนแรงงาน จึงขัดแย้งกับชื่อเสียงที่ญี่ปุ่นได้รับจากโครงการฝึกงานด้านเทคนิค

ภาคการก่อสร้าง เกษตรกรรม การดูแลผู้สูงอายุ และอีก 77 ภาคอุตสาหกรรมดึงดูดผู้ผ่านการฝึกงานด้านเทคนิคมานานหลายปีจนถึงปัจจุบัน ผู้ผ่านการอบรมนี้เดินทางสู่แดนอาทิตย์อุทัยเพื่อรับโบนัสของญี่ปุ่นที่พวกเขาสามารถนำติดตัวกลับไปประยุกต์ใช้ในบ้านเกิด

อย่างไรก็ตาม มีกระแสวิจารณ์ว่าโครงการฝึกงานนี้เปิดทางให้นายจ้างสามารถจ้างแรงงานต่างชาติด้วยค่าแรงถูกอย่างไม่เป็นธรรม และสุ่มเสี่ยงที่จะมีการละเมิดในด้านอื่นๆ เช่นกัน บรรดานายหน้าเก็บค่าธรรมเนียมสูงถึง 8 แสนเยนก่อนส่งแรงงานไปญี่ปุ่น และเมื่อผู้ผ่านการฝึกงานไปถึง ก็มักต้องทนอยู่กับสภาพการทำงานที่เลวร้าย

นับถึงสิ้นเดือนต.ค. 2561 มีผู้ผ่านการฝึกงานชาวต่างชาติราว 3.1 แสนคนอยู่ในญี่ปุ่น

ขณะที่รัฐบาลโตเกียวพยายามบรรเทากระแสวิตกที่ว่าอาจเกิดการละเมิดจากโครงการนี้ภายใต้กฎหมายคนเข้าเมืองฉบับแก้ไข โดยทำข้อตกลงทวิภาคีที่มีเป้าหมายเพื่อกำหนดนายหน้าผู้ไม่หวังดี และตั้งกฎเกณฑ์เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ หากเกิดขึ้น

ญี่ปุ่นได้ลงนามบันทึกความเข้าใจ (เอ็มโอยู) กับฟิลิปปินส์ กัมพูชา และอีก 3 ประเทศ และขณะนี้กำลังเจรจากับอีก 4 ประเทศ รวมถึงเวียดนามและจีน